

Yanapayku Contribuyentekunata

Imaynan Ilapanchis yachasqanchis hina, kay Superintendencia Nacional de Aduanas y Administración Tributariaqa ("SUNAT") qullqi huñuq hinan riqsisqa. Kay SUNATpa Perusuyoq kamachiñintan yanapam. Kayqa Bien comúnta, competitividadta, administraciónwan, tributacion justawan, Ilaqtakunata qawaspa ñawpaqman tanqan..

Chaynan, Administracion Tributariaq huq kamachiñinqa contribuyentikunaq munayñintan watunan. SUNATqa usuariukunaq rurayñinkunata, munayñinkunata huntachin pisi pachallapi pisi chaninchallapi facillatan. Chaymantaqa huq llank'ayninca llapa Ilaqtakunaman ruwañinkunata reqsichin hinallataq obligaciones tributariokunata derechonkunata willan. Kaykunatan ruwan Contribuyentikuna facilidadkunata obligaciones tributariokunata chaskispa hunt'anankupaq. Chaynatan Ilaqt'akuna SUNATpa tukuyñinman chayachin.

Chaymi SUNATqa contribuyentikuna obligaciones tributariokunata hunt'anankupaq askha ruwaykunata maskan. Chaykunan implementación y creación de centros de servicios karu campu Ilaqtakunapi. Chaynatan Normas tributariokunata willan, allin obligaciones tributariokunata hunt'achin, formalizaciokunata apan. Kaykunawan justa recaudación paqarichinanpaq.

Ñawpa watakunamanta pacha Peru suyupi hinallataq Qosqopi Centros de Serviciosokunata paqarichiranku. Kaypaq hukñinmi Centro de Servicios Urubamba sutiyoq. Kayqa Qosqopi Urubamba Ilaqtachispin tarikun.

Rikumusqanchis hina, Atención al contribuyente p'unchawkunapim askha quechua rimaq runakunata tarinchis. SUNATqa ruwaykuna facilitananpaq, virtualizanpaq sayarichisqankunata kuyuchiran. Chaykunapin quechua rimaq runakunaqa ashka comprobantokuna hunt'ananku kasqa hinallataq obligaciones tributarias reqsinanku kasqa. Chaykunatan tarirqani.

Kay tarisqaykunata riskuspan, apuray Cultura Tributariata Quechuapi reqsichina rikhurimun llapan Ilaqta runakunaman chayanapaq. Chaymantan paykuna contribuyenteman tukunku hinallataq tributayta qallarinkupaq.

Kay pachapiqa Quechua rimayqa allin chaninchasqan tarikun, chaynan askha runakuna Peru suyunchispi rimanku, yaqa 3'360 331 Quechua rimaq runakunaqa llapan llaqta Peru suyukunapi tiyanku¹..

Kunan kayman iskay casukunata apamusaq. Kay kasukunan imaynatan SUNAT llank'asqanta, Perú suyu llaqtanchiskunamanta hamut'asqanta Rikuchiwasun. Kay ruwaykunapin administración tributariaq hunt'ayñinman chiyananpaq quechuapi willarani. Kaykunan allin ruwaykunata llusqichimun.

Kay ñawpaq casuqa Agencia Turismupi llank'aqkunaman destinasqa karqan. Paykunan portadores ñisqa Caminos Inka Machupicchu-Urubamba chaykunapi llank'asqaku. Paykunan contribuyenteman tukuyta necesitaranku renta de trabajo independiente ñisqata, comprobante de pagukunata Recibos por Honorarios elektronikunata hunt'anankupaq. Yaqa 2000 portadores quechua rimaqkunam Karqanku. Chaymi Centros de servicios wasiy wasinku qayllanpi tarikuptin paykuna inscribikuq hinallataq willachikun rirqanku. Chayraykun ñuqa ña Quechuata yachaspa ashka willaykukunata "Recibos por Honorarios de Renta de 4ta categoría-Nowayku Yanapasaykikumanta Quechuapi ruwarkani. Municipalidadkunaq yanapayñinkunawan contribuyentikuaman willarani Formalizakunankupaq. Mana kawsayñinkunata yuyayñinkunata qunqaspa.

Segundo casupiqa Cooperativakunata Centro de Servicios Urubambamanta Calcama Huaranmanta Centro de servicios qayllanpi kasqanta tarinchis. Cooperativakunaqa Chakra llanq'ak Quechua rimaq runakunapaq Charlakunata, willakuykunata mañakuranku. kay Quechua rimaq runakunan RUC ñisqaman inscribikuyta necesitaranku hinallataq obligaciones tributarias regímenes tributarios kunata reqsiyta munaranku. Kakunataqa Cooperativa Agroindustrial Valle Sagrado Ltda. AGROVAS Calcama mañaranku. Chakrallanqaq runakuna formalizakunankupaq tukuchinankupaq. Chayraykun " *Regímenes Tributarios, RUC, Comprobantes de Pago- Sarata Tarpusuy*" willakuyta ruwaranku, chaywanmi Quechuapi obligaciones tributarias,

¹ Ministerio de Cultura del Perú, " *Base de Datos de Pueblos Indígenas y Originarios*", Lima, 2016. Consultado en : <http://bdpi.cultura.gob.pe/lengua/quechua-0 en fecha 08.01.2018> p. 1

beneficios tributarios, Administración tributaria llank'ayllikunata llaqt'ankupi willaranku.

ÑaTukuyunaypaqña yaparani Quechuapi Programas radialkunpi entrevistakunata Ruwarani. Chaypin tributacionkunamanta, protocolos de atencionkunata Quechuapi willarani. Chaykunataqa manan Urubamballapichu ruwarani aswanmi llapan Qosqo Centro de Servicios llaqtanchiskunapi.

base Chay chaninchaykunan formalizacionwan base tributariata allinta kichariran administración tributariata yanaparan, kaykunan administración tributariata hinallataq llaqtatapas tupachiran. Contribuyentekunan Administración Tributariatan yanapanku. hinallataq paykunan obligaciones tributariakunata derechosñinkunata reqsinanku. Quechuapi facilidadkunata qurani. Contribuyentekunaq Munayñinkunata, obligaciones tributariata hunt'anankupaq willarani².

Kaykunamantan ñuqa kay hamut'ayta urquni, SUNATqa simplificacionkunawan facilidadkunawan acceso a beneficiokunawan contribuyentekunaman ashuyun. Chaynallatataqmi uña empresakunaman ashuyun. yaqañan Bicentenarioman chayanchis, kay chaninchaykunaypi ejercicios de función publicata apamuni. Chaykunatan allinta chaninchananchis. Manan quechua rimaq llaqtakunata Runakunta t'aqananchischu. Kawsayñinkunaman puriyñinkunanwan t'inkunanchis. Chaynatan allin chaninchaykunata willanasun allin kawsaykunata wiñachisun.

² Estos casos fueron expuesto en la Universidad de Castilla- La Mancha (Toledo, España) en el marco del VI Postgrado Iberoamericano en Responsabilidad Social Empresarial y en representación de la Superintendencia Nacional de Aduanas y Administración Tributaria-SUNAT como una actividad de Responsabilidad Social.